

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben enkele fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen over de ministeriële regeling Gassamenstelling (brief d.d. 4 juli 2012, minister Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Kamerstuk 29023–122).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Paulus Jansen

De griffier van de commissie,
Franke

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen van de leden van de VVD-fractie
Vragen van de leden van de PVV-fractie
Vragen van de leden van de SP-fractie
Vragen van de leden van de D66-fractie

II Antwoord / Reactie van de minister

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de voorstellen tot wijziging van de regeling tariefstructuren en voorwaarden gas in het kader van gassamenstelling. Wel hebben zij nog enkele vragen. In artikel 11 van de voorgestelde wijziging van de regeling tariefstructuren en voorwaarden gas in het kader van gassamenstelling, stelt u in onderdeel a voor om een maximaal gehalte aan hogere koolwaterstoffen toe te staan, uitgedrukt in 5% propaanequivalent (PE). In het rapport «Gaskwaliteit voor de toekomst» dat u de Kamer aanbood bij brief «Voorziening- en leveringszekerheid energie» van maart 2011, wordt in deelrapport 1 als waarde voor het veilig en efficiënt functioneren van gasmotoren een grens van 4% PE gesteld. De leden van de VVD-fractie vragen waarom u afwijkt van de conclusies uit dit rapport en vragen eveneens of u hiermee niet teveel risico neemt? Bent u het oneens met de conclusies uit dit rapport? Of maakt u een andere afweging? Ook vragen de leden van de VVD-fractie of het mogelijk is dat een consument schade kan ondervinden van een veranderende gassamenstelling? Wie draait in dat geval op voor de schade?

Verder vragen de leden van de VVD-fractie of er ook regulering van de verandersnelheid van de gassamenstelling noodzakelijk is. Wat is uw opvatting hierover? Denkt u niet dat het nodig is om specificaties omtrent de verandersnelheid van de gassamenstelling ook vast te leggen in de regeling?

Vragen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de wijzigingen in het kader van de gassamenstelling en willen u nog enkele vragen voorleggen.

Wat de leden van de PVV-fractie betreft staan bij de gassamenstelling betaalbaarheid en leveringszekerheid voorop, al speelt natuurlijk ook de veiligheid een belangrijke rol. De leden constateren dat de verandering van de gassamenstelling heeft gezorgd voor een spanningsveld tussen die drie elementen, maar kunnen op dit moment moeilijk beoordelen of u daarin de juiste afweging heeft gemaakt. De leden vragen u of uw afweging ook uitsluitend op zojuist genoemde elementen is gebaseerd of dat de aspecten duurzaamheid en Europa ook een rol hebben gespeeld bij het vaststellen van de voorwaarden voor de gassamenstelling. Zo ja, kunt u dan aangeven op welke punten dat het geval was?

De leden van de PVV-fractie vragen in hoeverre het gebruik van groen gas extra kosten met zich meebrengt voor wat betreft het vervangen van de apparatuur voor consumenten en, zo ja, kunt u hier een indicatie van geven. De leden zijn namelijk van mening dat het gebruik van groen gas

niet mag resulteren in extra kosten op welke manier dan ook. Daarnaast maken de leden uit de tekst op dat er kennelijk extra veiligheidsrisico's kleven aan het gebruik van groen gas gezien de aanvullende voorwaarden die moeten worden gesteld aan invoeders, netbeheerders en consumenten. Kunt u dit nader toelichten? Kunt u ook aangeven in hoeverre er al gebruik wordt gemaakt van groen gas en indien deze aanpassingen alleen nodig zijn voor groen gas of het dan niet verstandig en voordeliger zou zijn om vooralsnog deze overstap niet verder door te zetten? Verder gaan de leden er vanuit dat groen gas aan dezelfde veiligheidseisen moet voldoen als regulier gas voor wat betreft de propaanequivalent (PE) en de Wobbe-index. Kunt u dit onderschrijven?

De leden van de PVV-fractie constateren dat een minder strikte PE waarde hanteert dan wat de onderzoekers voorschrijven, namelijk 5% in plaats van de aanbevolen 4%. U redeneert hierbij dat dit altijd nog een verbetering is van de huidige situatie waarbij gas is gedistribueerd tot een PE waarde van 6%. Echter de Vereniging voor Warmtekraftkoppeling (Cogen) bestrijdt deze bewering en geeft aan dat er in vijf jaar tijd slechts enkele tientallen uren een PE hoger dan 5% is waargenomen. Hetgeen direct resulteerde in een aantal incidenten waaronder uitval en/of schade aan motoren. De leden van de PVV-fractie willen u daarom voorleggen of helder uiteengezet kan worden wat de consequenties zijn qua leveringszekerheid en betaalbaarheid, indien wij zouden besluiten om de PE waarde toch op 4% vast te stellen.

Vragen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de ministeriële regeling. Zij vinden dat de bandbreedten voor de gaskwaliteiten en de toegelaten fluctuatiesnelheid van gaskwaliteiten primair gebaseerd moeten zijn op het waarborgen van het veilig, doelmatig en betrouwbaar functioneren van gasinstallaties bij de afnemers. Naar hun indruk ligt bij de ministeriële regeling nog teveel de nadruk op het mogelijk maken van zoveel mogelijk verschillende aanvoerlijnen. Dat is zeker een belangrijke overweging uit het oogpunt van de ontwikkeling van de gasrotonde, maar voorkomen moet worden dat de maatschappelijke winst die hierdoor geboekt wordt in de vorm van lagere gasprijzen omslaat in een verlies door kapitaalvernietiging en lagere verbrandingsrendement aan de zijde van de afnemers. Deze leden hebben in dit verband een aantal specifieke vragen.

In het gewijzigde artikel 11, onderdeel a wordt voorgesteld een maximaal gehalte aan hogere koolwaterstoffen toe te staan, uitgedrukt in 5% propaanequivalent (PE).

Cogen stelt dat het rapport «Gaskwaliteit voor de toekomst (KEMA/KIWA)», deelrapport 1, als waarde voor het veilig en efficiënt functioneren van gasmotoren een grens van 4% PE geeft, wat overeenkomt met een methaangetal van 85 (AVL 3.2) (zie tabel 3 op pagina 81).

Uit hetzelfde rapport blijkt uit figuur 8 op pagina 39 en de tekst op dezelfde pagina dat een PE getal van 5% of hoger in de praktijk nauwelijks is voorgekomen. De gemiddelde waarde voor G-gas schommelde in de periode 2005–2010 rond de 2,5%. Er is in een periode van vijf jaar slechts enkele tientallen uren een PE hoger dan 4,5 opgetreden en slechts enkele uren hoger dan 5. Daar staat tegenover dat er in deze periode ook incidenten met uitval van en/of schade aan motoren is gemeld waarvan de oorzaak niet was te achterhalen. Gegevens van gaskwaliteit ontbraken daarbij maar zouden een verklaring kunnen zijn geweest.

Cogen stelt derhalve voor om naast de maximale waarde van 5% een limiet op te nemen in de regeling die de maximale tijdsperiode waarbij de

PE waarde 4,5% overschrijdt beperkt tot 10 uur per jaar, waarbij een overschrijding vooraf door de regionale netbeheerder wordt aangekondigd. De leden van de SP-fractie zouden graag een reactie krijgen op deze argumentatie en de voorgestelde aanvullende eis.

Cogen bekritiseert ook het ontbreken van een begrenzing van de maximale snelheid en frequentie van variatie van de Wobbe-index en het PE getal in artikel 11 lid a: «de stelling in de toelichting dat «de veranderingen door de nauwe bandbreedtes op het G-gasnet geen gevaar voor de veiligheid meer kunnen opleveren» onderschrijven wij niet. Hierbij wordt verwezen naar het rapport van KEMA/KIWA, tabel 3, pagina 81, waarin de waarden zijn opgenomen om het huidige niveau van de gaskwaliteit te waarborgen. Dit betreft voor de veranderingssnelheid van de Wobbe-index een maximum van 0,1 MJ/m³/s en voor het PE getal maximaal 2,5% per 30 sec of 0,083%/s.

In de beantwoording van Kamervragen van 3 november 2011 wordt hier niet op ingegaan en lijkt een misinterpretatie in het spel waar u schrijft « (...) met de regeling wordt de variatie in het gehalte aan hogere koolwaterstoffen kleiner dan deze de afgelopen vijf jaar is geweest», terwijl de Kamervragen zich richtten op de variatiesnelheid. Met het uitgangspunt dat de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid geborgd worden is ook regulering van de veranderingssnelheid noodzakelijk. Kunt u ook ingaan op deze kritiek en de gesuggereerde oplossing; het vastleggen van de huidige veranderingssnelheden van Wobbe-index en PE getal als maximale waarden in de ministeriele regeling Gassamenstelling?

De leden van de SP-fractie vragen of er een regeling bestaat voor de vergoeding van eventuele schade bij afnemers ten gevolge van offspec gas levering. Zo nee, zou die er niet moeten komen?

De Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW) stelt dat artikel I onder B (wijziging van artikel 11, ad. 1, onderdeel a, 1o) de regeling beperkt tot alleen de kleinverbruikers ex. artikel 43 Gaswet («huishoudens»). Zij stelt dat het feit dat niet alle G-gasverbruikers onder dezelfde regeling vallen discriminerend is; een ongelijke behandeling van gelijke gevallen. Op grond van de Europese regulering is dit niet toegestaan. Bent u voornemens dit artikel zodanig te wijzigen dat alle G-gasafnemers in Nederland, dus ook de grootverbruikers van G-gas, dezelfde voorwaarden in de regeling krijgen?

De VEMW waarschuwt ook voor toenemende veiligheidsrisico's bij pieklevering, op grond van artikel I onder B (wijziging van artikel 11, ad 2, onderdeel d); «de regeling staat het toe om onder pieklevering condities (in het Besluit Leveringszekerheid Gas, artikel 2, lid 1 is vastgelegd wanneer dat is) af te wijken van het maximum aandeel propaanequivalent (PE 5%). In de toelichting geeft u aan dat Gas Transport Services (GTS) 4 jaar nodig heeft om haar voorzieningen te beperken tot een PE-getal van maximaal 5 %. Het kan niet zo zijn dat onder piekcondities de veiligheid niet meer gegarandeerd kan worden of nog sterker, van ondergeschikt belang is. Kunt u aangeven of er gedurende die periode van vier jaar, maar ook daarna het optreden van veiligheidsincidenten kan worden voorkomen onder pieklevering condities? Indien dat niet kan, welke incidenten zouden dan met welke frequentie, mogelijke omvang en consequenties kunnen optreden, en hoe denkt u daarmee om te gaan, onder meer in het kader van deze regeling?

Vragen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de ministeriele regeling gassamenstelling. In principe steunen deze leden de aanpak van de wijziging in de gassamenstelling op hoofdlijnen. Zij benutten dit schriftelijk overleg echter graag om u vragen te stellen over de toezeggingen van dit voorjaar en het vervolg van het proces.

De leden van de D66 fractie vragen of u uiteen kan zetten welke overleggen er sinds het algemeen overleg met de Kamer in juli jl. zijn geweest met de verschillende betrokken partijen en of er nieuwe inzichten sindsdien zijn opgedaan. Is het traject tot 2021 nader ingekleurd, bijvoorbeeld voor wat betreft de inwerkingtreding van de nieuwe eisen en de mate van vervanging tussen nu en dan van de relevante installaties bij verschillende groepen afnemers? Deze leden vragen of de indertijd aan de Kamer toegezegde EDGaR-studie inmiddels is opgeleverd en hoe met de uitkomsten rekening is gehouden bij de vormgeving van de definitieve ministeriele regeling en het proces. Deze leden vragen u deze studie voor het einde van de voorhangperiode aan de Kamer te sturen, en daarbij aan te geven of er nadere beleidswijzigingen zijn getroffen op basis van de uitkomsten. Tot slot vragen deze leden u om de Kamer in de toekomst te blijven informeren over de verdere voortgang van de ontwikkelingen ten aanzien van de toekomstige wijzigingen in de gassamenstelling, bijvoorbeeld in combinatie met de informatievoorziening over de voortgang van de gasrotonde.